

РЕЦЕНЗИЯ

за

конкурс за „доцент“ в научна област „хуманитарни науки“,
„Педагогика“ (медиазнание, мултимедия и медийна педагогика) на български и
английски език, шифър 1.2., ФНПП, катедра „Предучилищна и медийна педагогика,
обявен в ДВ, бр. 40 от 27.05.2016г.

1/ Данни за конкурса

Обявеният конкурс за доцент по медиазнание, мултимедия и медийна педагогика отговаря на всички изисквания на Закона и Правилника, като не са констатирани никакви процедурни нарушения. Единственият кандидат, Данаил Кирилов Данов, е представил всички необходими документи за провеждането на конкурса в срок, спазвайки изискванията на Закона и Правилника.

2/ Данни за кандидата

Данаил Кирилов Данов има богата професионална и творческа биография. Завършил е висше образование с отличие в три факултета: ФКНФ, СУ «Св. Климент Охридски», “Society and Politics”, Central European University, and “Area Studies”, University of London. Професионалната му кариера е подчинена на две основни направления: медии, комуникации и журналистика, и от друга страна – обучение и образование. Впечатляващо е обстоятелството, че кандидатът започва професионалната си кариера като младши репортер в БНР през 1990 и осем години по-късно е вторият човек в йерархията на медията – Главен секретар и Зам. председател на Управителния съвет. Това динамично развитие има своето логично обяснение – задълбочената му академична подготовка е съчетана с богат практически опит – репортер, редактор, водещ на новини, гл. редактор, продуцент, кореспондент, включително и във водещи медии на европейско и световно ниво: Hungarian News Agency, Budapest и BBC World Service, London.

От началото на 2001 година Данаил Данов започва активно да споделя опит и умения, като в качеството му на съосновател и Програмен директор на Центъра за развитие на медиите, София - най-голямата и авторитетна организация за професионално обучение на

журналисти и медийни представители в Югоизточна Европа – подготвя програми, организира и води обучения за над 3000 репортери, редактори, продуценти, PR специалисти и ръководители на медии от 12 страни. Лицензиран за международен експерт в областта на практическото обучение за журналисти от страна на Световните служби на Би Би Си (2004), Академия „Дойче Веле“ (2003) и Центъра за практическо обучение на Холандското радио и ТВ (2002), през периода 2004-2010 година Данаил Данов провежда стотици практически обучения за репортери и редактори от различни страни на Европа, Азия и Африка.

През 2004 година, след силноконкурентен подбор за формиране на международен екип за създаване на методология за изследване на развитието на телевизията в Европа, Данаил Данов е включен в състава на експертите и работи по сравнителния анализ на телевизионните програми в Югоизточна Европа: България, Македония, Турция, Черна гора и Унгария. Изследването, поръчано от Европейската комисия и обхванало 20 страни, е обявено за най-доброто по рода си, тъй като прилага конкретни и съпоставими показатели, помагачи да бъде анализирана свободата на словото и готовността за цифровизация на електронните медии в Европа. Шест години по-късно Данаил Данов участва в подобно изследване, този път проведено в световен мащаб и обхванало 60 страни от 6 континента (Mapping Digital Media).

Този богат практически опит закономерно води и до ориентация към академична кариера: през 2009 г. Данаил Данов е зачислен на свободна докторантура по „Медийна педагогика“ във ФНПП, СУ, година след това печели стипендия „Фулбрайт“ и специализира „Приложение на новите медии в обучението“ в Националния демократически институт, Вашингтон, и Университет „Корнел“, САЩ. Защитава докторската си дисертация през есента на 2011 година и от 2012 година е хоноруван преподавател към ФНПП и ФКНФ, СУ. След спечелен конкурс през 2014 година е назначен за гл. асистент по „Медиазнание, медийна педагогика и мултимедия“ в катедра „Предучилищна педагогика“ на ФНПП, СУ. Междувременно участва като експерт-обучител в няколко значими образователни проекта, провеждани в рамките на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“: проект № BG051PO001-3.1.09, „Система за квалификация и кариерно израстване на преподавателите във висшите училища“; проект

№ 0005 BG051PO001-3.1.09-0005 „Развитие на системата за квалификация и кариерно израстване на академичния състав в Софийския университет „Св. Климент Охридски; проект № BG051PO001-3.1.10-0001, „Подобряване на услугите по професионално обучение на възрастни, предоставяни от центровете за професионално обучение“; проект №BG051PO001-3.1.03-000, „Квалификация на педагогическите специалисти“ на тема: „Организиране и провеждане на специализирана квалификация в институции, предлагащи международно признат сертификат, насочена към повишаване на знанията, уменията и компетентностите по английски език“.

От есента на 2014 година Данаил Данов ръководи два проекта, изпълнявани в рамките на Университетски хуманитарен комплекс „Алма Матер“ – първият, насочен към създаване и прилагане на „Комуникационна стратегия“ на Комплекса и вторият, на тема Разработване и прилагане на иновативни техники и модели в обучението по медийна и информационна грамотност в контекста на гражданското образование“.

Година след постъпването си на работа в Софийски университет „Св. Кл. Охридски“, Данаил Данов е включен в комисията, натоварена с изготвяне на програмната акредитация на обучението в образователна и научна степен „доктор“ във ФНПП.

Данаил Данов е член-основател на асоциация „Журналисти за Европейски съюз“, на Мрежата за професионално развитие на медии и журналисти в Югоизточна Европа (SEENMP) и член на Американската асоциация за литературна журналистика.

3/ Описание на научните трудове

Кандидатът участва в конкурса с една монография, *„Педагогика на медийната комуникация“* и с 13 научноизследователски публикации – две студии и единадесет статии. Освен това той е представил и шест превода (български и английски език) с оглед на естеството на конкурса – доцент по медиазнание, мултимедия и медийна педагогика на български и английски език.

Монографията *„Педагогика на медийната комуникация“*, издадена от Университетското издателство през юни 2016 г., се състои от 206 страници и представлява първото по рода си в България изследване на социологическите, психологическите, етичните и педагогическите аспекти на комуникацията в условията на

дигиталното общество. В нея авторът извежда и защитава тезата, че развитието на медийната комуникация - обусловено както от промените в обществото, така и от новите комуникационни средства, които то използва, не само за целите на общуване, но и за активно усвояване и управление на действителността - следва да стане неотменен елемент на образователните програми, насочени към всички възрастови групи. Освен че подробно разглежда в теоретичен план същността на ключови понятия, идеи, концепции и теории - медийна комуникация, медийно въздействие, медийна педагогика, медийна грамотност и медийно образование – авторът умело проследява взаимовръзките и отношенията между тях. Успоредно с това авторът изследва формирането и състоянието на медийната грамотност в България сред различните възрастови групи – от ранното детство в условията на семейната среда и/или при педагогическото взаимодействие в детската градина, през всички степени на средното и висшето образование в България, като подробно се спира на връзката ѝ със средствата на медийната педагогика и степента им на използване за нуждите на възходящото развитие от страна на различните ѝ субекти: деца, обучаеми, родители, учители, педагози и експерти. На базата на разнообразни изследователски методи – проучвания на източници и практики, проведени експерименти, анализ на анкети, обучение и експертна оценка, книгата, предлага ясна систематизация на особеностите на различните етапи, през които преминава формирането на медийната грамотност, до голяма степен обусловена от спецификата на самите възрастовите характеристики на субектите на медийната комуникация.

Написана на увлекателен и разбираем, но същевременно ясно дефиниран академичен стил, монографията представя многобройни емпирични доказателства за връзката между личния опит при разбирането на света и медийното въздействие, не рядко размиващо разграничителната линия между реалност и виртуалност, особено когато медийната педагогика не се прилага целенасочено за целите на възпитание, педагогическо взаимодействие, обучение и образование, и респективно не води пряко към формиране и развитие на медийна грамотност. Аргументирането на тази теза, произтичащо от приведените многобройни и разнообразни доказателства и примери, са и голямото достойнство на предложения труд, представляващ интерес за педагози, психолози, специалисти в областта на съвременните информационни и комуникационни технологии и медийни експерти. Монографията, обхващаща значими аспекти на медиазнанието,

медийната педагогика и мултимедията, ясно попада в центъра на изследователското поле на конкурса.

Същото важи и за всички останали представени статии и студии, въпреки че условно авторът е поставил пет от тях в областта на медиазнанието, пет – в категорията „Медийна педагогика“ и две – в „Мултимедия“. Статиите „Медийна педагогика и медийна грамотност“ и „Цифровизация, социализация и медийна култура“ ясно засягат темата за необходимостта от въвеждане на специализирано обучение по медийна педагогика на всички етапи на образованието като ключова предпоставка за ефективно участие на субектите на медийната комуникация в управлението на действителността. А статията „Формиране и развитие на медийната грамотност в детската градина“ директно отправя препоръката това да започне още от най-ранна детска възраст – в семейството и в детската градина. Авторът без колебание привежда доказателства за това, че в свят, в който децата едва проходили, вече държат в ръцете си дистанционното управление на телевизора, таблета или мобилния телефон, е недопустимо това да се случва без наличието на компетентна родителска и педагогическа помощ и подкрепа, още повече, при наличието на европейски изисквания и препоръки, поставящи „медийната грамотност“ редом до осемте основни компетенции, които децата следва да притежават. Към същия извод достига и статията „Медии и влияние: миграционният проблем през призмата на европейските ценности“, която потвърждава безспорната сила на медийното въздействие и насочва вниманието към необходимостта от внимателно и информирано, а не манипулативно използване на медиите, и оттам – към целенасочено формиране на медийна грамотност и култура. Авторът доказва, че тяхната липса предизвиква ситуации, при които медиите съзнателно се използват за манипулиране чрез засилване на съществуващи нагласи и стереотипи като по този начин водят до изкуствени кризи на идентичността.

На значимостта на обучението, като средство за възходящо професионално развитие, или иначе казано за необходимостта от включване на медийната педагогика като негов елемент, се спира статията „Evaluation of Training“, част от книгата „Impact Indicators: Making a Difference“ (2003) - първо по рода си изследване в Югоизточна Европа, целящо да систематизира дългосрочния ефект на професионалното обучение.

Студиите „Labor Relations in the Media” и “Implementation of the EU Audiovisual Media Services Directive in Bulgaria”, с фокус върху различни аспекти на медиазнанието, са част от колективни монографии, издадени в чужбина и са обединени от идеята за по-тясно придържане към съществуващите европейски нормативни документи, чиито стандарти и изисквания – било то по отношение на трудово-правните отношения в медиите или относно цифровизацията, представляват императив, произтичащ от членството на България в Европейския съюз.

Особен интерес, изцяло в научно-приложен план, представлява приносът на Данаил Данов в монографията „Информационното радио: поглед отвътре“, отнасящ се до писането на новини за радио и изкуството на интервюто, като основно средство за събиране и поднасяне на новинарски истории. Публикувана преди десет години, книгата и сега впечатлява със своята актуалност и практическа приложимост. Същото важи и за статиите на автора „Редакционни ценности и стандарти в журналистиката на Би Би Си“ и „Медийна регулация във Великобритания“, излезли в монографията „Медиите във Великобритания и САЩ“, които по увлекателен, подробен и точен начин представят основите на етиката в новинарската журналистика, прилагана в медията, считана за най-обективна и безпристрастна в световен мащаб.

Последните две статии, които са от областта „Мултимедия“, а именно „Приложение на новите технологии в чуждоезиковото обучение“ (в сборника „Иновации в обучението и познавателното развитие“, 2015) и „Новите информационни и комуникационни технологии като основно педагогическо средство в обучението“ (сборник „Висшето образование в България и стратегия „Европа 2020“), са с ясна допирателна с изследователското поле на медийната педагогика, тъй като категорично обуславят връзката между ефективното усвояване при учене и прилагането на съвременните информационни и комуникационни технологии за нуждата на обучение и образование.

За участието си в конкурса Данаил Данов предлага и шест публикувани преводни материала – от български на английски език и обратно. Тези публикации, всички на тема “Медии, журналистика, комуникация, PR”, както и статиите, които са публикувани на английски език, показват компетентността на кандидата да представя свободно знанията и уменията си и на английски език, задължително условие на конкурса.

4/ Научни приноси

От казаното по-горе, става ясно, че Данаил Данов има еднакво висок принос към развитието на медийната педагогика като наука от една страна, и на медиазнанието и мултимедийната комуникация, като основни дисциплини, застъпени в обучението по специалност „Педагогика на масовата и художествената комуникация“, преподавана в катедра „Предучилищна и медийна педагогика“ на ФНПП, СУ. Кандидатът представя ясни доказателства за високите си академични и практически достижения в изследователското поле на конкурса и се налага като един от сериозните медийни педагози в страната. Той е сред малкото на брой български изследователи, способни да обосноват значимостта на медийната грамотност, педагогика и култура и необходимостта от тяхното динамично и целенасочено развитие. Внимателният поглед върху академичните му търсения и интереси, видими от общия брой на издадените от него у нас и в чужбина публикации (над 40), както и върху броя на цитираните в България и навън негови изследвания (над 30), е показателен за широтата и дълбочината на изследователския му потенциал, създал му имидж на сериозен и задълбочен учен.

5/ Преподавателска работа

Преподавателската работа на Данаил Данов, особено активна в бакалавърските и магистърските програми на различни факултети на Университета, се отличава с иновативност, отвореност към нови теми и методи на преподаване, и постоянно търсене на актуализация на постигнатото. Данаил Данов има разработени седем лекционни курса, преподавани на студенти от специалност „Педагогика на масовата и художествената комуникация“, включващи „Увод в специалността“, „Медиазнание“, „Журналистически жанрове и формати“, „История и теория на връзките с обществеността“, „Психолого-педагогически основи на информационната култура“, „Мултимедия“ и „Медийна педагогика“. Предлаганите от него курсове ясно показват широтата и задълбочеността му на учен, способен да прилага теоретичните постановки успоредно с използването на новите информационни и комуникационни технологии в практиката на академичното обучение. Данаил Данов води курсове на студенти от различни магистърски програми, отнасящи се до различни аспекти на прилагането на новите медии за нуждата на

възпитание, педагогическо взаимодействие и образование. Чете лекции на магистри във Факултета по класически и нови филологии по дисциплините „Писане и управление на проекти“, „Ефективна комуникация“ и „Лидерство и комуникация“. Участва като лектор в международните летни школи, организирани в рамките на Университетския комплекс за върхови постижения в хуманитаристиката „Алма Матер“. Лекции, от областта на „Медиазнанието“, „Мултимедийната комуникация“ и „Медийната педагогика“ изнася и в други български и чуждестранни университети, както и към Българо-германската РААБЕ академия и Българо-американската комисия за образователен обмен „Фулбрайт“.

6/ Заключение

Въз основа на всичко изложено по-горе, мога категорично да заявя, че Данаил Кирилов Данов, като единствен кандидат в конкурса за доцент по медиазнание, медийна педагогика и мултимедия на български и английски език към катедра „Предучилищна и медийна педагогика“ на Факултета по начална и предучилищна педагогика на СУ „Св.Климент Охридски“, отговаря на всички необходими изисквания за заемане на тази академична длъжност и горещо препоръчвам неговото избиране за доцент в посочената за конкурса област.

София, 20.09.2016 г.

проф. д-р Божидар Ангелов